

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
četrt leta 3 „ 40 „ 1 70.

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne odzivamo.

Oglasni in posamični se računajo po petič-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Laurič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamo in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu d'ella Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in za.

„Slovenija“ in njeni nasprotniki.

(Odgovor članku pod tem naslovom v „Edinosti“ 17. in 18. marca t. l.)

III.

Predno se pomenimo o stališču, kakoršno zavzemajo „Slovenijani“ k strankam na Slovenskem, si moramo najpoprej ogle dati tisto „moderno, novodobno svetovno naziranje“, ki je parkrat uslo iz peresa prvobornega novostrujarjev, ne da bi bil dovoljno pomislil (— oprostite tej sumnji!) o veliki važnosti tega, kar je povedal.

„Moderno, novodobno svetovno naziranje!“ — Krilate besede, oznanovale onega velikega, velepomembnega boja bodočnosti, ki bo zares pretresal ves svet, vse narode!

„Novodobno svetovno naziranje“ — je sicer premalo označeno tisto, kar je hotel povedati tudi mladi gospod novostrujar, kajti tu nam pač ni mari tisto naziranje o svetu, naravi, življenju itd., katero imajo posamični narodi ali v njem posamične struje v novi dobi, ker s tem zaidemo zopet le v danes danes strankarske programe in strankarske nazore, — marveč nam mora lebdeti pred očmi enotni svetovni nazor, ki se vsaj čim najbolj približa oni popolnosti, ki bo kdaj v človeških močeh. Te „nove dobe“ pa se ni in je še dolgo ne bo! — In še potem, ko bistri filozofje na temelju napredujoče vede rešijo svojo veliko nalogo, bo treba pravih mož in pod njihovim praporom samosvestne stranke, ki priporočajo temu svetovnemu naziranju tudi občno pripoznanje, — bo treba strankarskega navdušenja za najvišje ideale, ki naj osrečijo človeštvo, bo treba najbrže celo „strankarske discipline“, ki se zdi novostrujarju le . . . „okovi v svobodnem (!) duševnem razvitku.“

Za to enotno svetovno naziranje se šele bje boj med učenjaki in strankami, pred nami je že obsežna zgodovina filozofskih sestavov, ki so prišli in zatoni ali se preminjajo v okvirju splošnega napredka časa, in nikakega dvoma ne more biti, da dobra zrna ostanejo, obrodé sad ter

pyedejo človeštvo iz sedanje meglenosti v jasnejšo bodočnost, — toda neizproben sovražnik vsakemu napredku v razvoju tega „enotnega svetovnega naziranja“ do one popolnosti, ki jo človeštvo more in mora doseči, je bil, je in bo klerikalizem. Proti temu nasprotniku se morajo družiti vse ostale struje, kajti le tedaj, ko bo ta docela potepan, docela strt njega pogubni vpliv, podprt ob nebesa in peklo, ob angeli in hudice ter ob strah in trepet pred neznanu posmrtnostjo, — šele tedaj bo enotni svetovni nazor mogoč ter bo prej ali slej tudi slavil svojo zmago. Kakšen pa bo ta nazor, tega danes ne vemo, ne moremo vedeti. Poznamo takozvano „srednjeveško svetovno naziranje“, toda tistega „modernega svetovnega naziranja“, katero postavlja novostrujar prvemu nasproti, tega pa se ni in ga še dolgo ne bo, kajti sleherni pravi razvoj tega najimunitnejšega vprašanja človeštva ovira in mori ošabni klerikalizem s svojim infamno-tendencioznim mračnjastvom, peklom in njega hudici.

Boj proti tako nevarnemu nasprotniku bi moral biti torej zapisan v prvem pravilu vsem strankam, ki stremijo za nekimi modernimi svetovnimi nazorem. — Tudi „Slovenijani“, pravi novostrujar, „visoko čislamo vspehe novodobne vede na vseh poljih in priznavamo, da ni kompromisa med srednjeveškim in novodobnim svetovnim (!) naziranjem. . . . „Slovenija“ ni in ne bo nikdar reakcionarna. . . . Neka točka njenega programa priznava vedi in umetnosti popolno svobodo.“

Kdor tako govori, je prav gotovo že — strankar, je hoté ali nehoté že član stranke, ki stoji v odprtem boju proti klerikalizmu za neki svetovni nazor, ki je danes dognan vsaj v toliko, da ne more obsegati bitstvenih klerikalnih nauk. — Torej vse tisto, kar novostrujar proglašja v imenu „Slovenije“, klerikalizem nestršno pobija, — in tu vmes ne more biti kompromisa! Ali stoji to?! Menim, da!

Vsakemu akademiku pač treba priznati toliko duševnega razvitka, da se je že mogel odločiti za jedno ali za drugo: bodisi so ga

zajele klerikalne mreže ter mu omračile duh ali mu vzele prosto voljo (korupcija mladih duš!), bodisi je prost teh spon vzletel v narotje svobodni vedi, ki ga vodi med bliskom in gromom reakcionarnih življenj po lestvi napredka čedalje bliže in bliže onemu najvišjemu idealu, po katerem napredni življi še vedno zaman hrepenijo, — čedalje bliže enotnemu svetovnemu naziranju, kakor vodi nas vse, ki se vendar ne lasamo za prazne marnje z nasprotniki moderne napredka.

Ako pa je to tako in ako je res, da „Slovenija“ ni zaslala na rakovo pot, tedaj bi pač pričakovali od novostrujarjev vse drugačnih nazorov o strankah na Slovenskem, drugačnega govorjenja nego odseva v dopisu zagovornika dunajske nove struje. Namesto tega vidimo poleg gromade neprebavnih fraz edino dejstvo to, da se skodoželjno smejejo v pest — klerikalci, katerim je prišla kakor nalašč ta nova struja, saj si obetajo, da ob toliki zmedenosti in zdvijanosti vzraste pšenica reakcionarnim življenjem, ki hočejo obdržati narod naš v sladki temi tistega „srednjeveškega svetovnega naziranja“, ki bi se za stoletja zagotovilo sleparsko nadvlado farovžev v vseh sferah javnega in družabnega življenja.

* * *

Le naravno je, da stremljenje najboljših mož med vsemi kulturnimi narodi za enotnim svetovnim nazorem kot rezultatom svobodne vede in znanosti, ni moglo ostati brez vpliva na nas Slovence, dasi smo majhen narod. Dogodki l. 1848. so pretresli tudi Slovence, — in odsevi filozofskega sistema, ki je vzbudil veliko francosko revolucijo in za njo druge, so prav živo razvneli tudi slovenske duhove po vaticanskem koncilu. Liberalna era je slavila svoje trumfe v političnem in gospodarskem razvoju narodov, dela nam je meštanske sloje, ki so se osvobodili duhovskega in plemiškega varuštva, — in kar je glavno: vzdružala je boj proti nasprotnikom svobodne vede in znanosti, ali da se izrečem kratko brez daljnih opisov: proti klerikalizmu in njega pogubonosnim atentatom na svobodo vesti in misljenja.

Ali prav tako je umevno in naravno, da je prevladal pri nas v tej „modernej“ struji narodnostni moment. Boj za obstanek ter vsestranski napredek naroda je korakal v prvih vrstah, katerim se je moralo umikati bolj v ozadje stremljenje za modernim svetovnim nazorem, ali čisto je pa buknilo i to na dan z nekako vulkansko silo, — in tedaj je postal boj med dvema slovenskima strankama bolj akuten.

Ta boj je v zadnjih letih prav srdit. Sodimo o njem kakorkoli, ali jedno zaslugu treba priznati, namreč to, da se že široke ljudske mase ogrevajo za tiste ideje, ki prav gotovo tvorijo prvine bodočemu enotnemu svetovnemu naziranju, ker proste okov šopirnih najemnikov vic, nebes in pekla.

Isto tako pa tudi smo, da je stari liberalizem dovršil svojo nalogo. In ako vsklika novostrujar: „Liberalci v tem starem pomenu besede ne moremo biti!“ — tedaj je moj kratek odgovor ta: Mitudi ne! Midobro vemo, kaj spada v zgodovino, ali hočemo biti i pravični sodniki onega velepomembnega stremljenja, ki vendar ni bilo nič drugega nego neobhodna potreba v svetovnem razvoju! — Mi smo danes liberalci v novem pomenu te besede, saj se tudi nazivamo narodno-napredne, kar pomeni, da hočemo na dobrih ostankih starega liberalizma napredovati z duhom časa ter boriti se v družbi z naprednimi življi za filozofični ustroj moderne enotnega svetovnega nazora, pripomoči temu do zmage i med našim narodom, dollej pa odbijati grde nakane rimskih hlapcev srednjeveške sladke teme. — Slovenski modernizovani liberalci ali narodno-napredni možje si kratko ni malo ne domišljujemo, da mi rešimo to svetovno vprašanje, toda mi si pa tudi ne moremo in si netemo masiti uses pred glasovi, ki vpijejo po odrešitvi človeštva iz teme, iz negotovosti, iz nejasnosti in njenih spon, zato korakamo z duhom in napredkom časa, v nadi, da v okvirju tistega vesoljnega svetovnega naziranja dobi svojo srečo in zadovoljnost tudi mali narod slovenski. — Da mi nismo smodnika iznašli, to vemo sami, da vse, kar se rodi v naših glavah, ni kvint-

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje.)

Aramis vzame zopet pero, prične vnovič premišljati ter napiše sledeče vrste, ki jih prečita takoj svojim prijateljem, da jih odobrijo ali pa zavržejo.

»Moja ljuba sestričina. . .«

»Ah,« pravi Athos, »ta oseba je tvoja sorodnica!«

»Moja resnična sorodnica,« pravi Aramis.

»Čitaj torej, kaj pišeš svoji sestričini!«

Aramis nadaljuje:

»Moja ljuba sestričina!

»Njegova Eminenca kardinal, ki ga čuva Bog v srečo Francije in v pogubo sovražnikov kraljestva, je na tem, da zatre kvivoverske upornike La Rochellea. Angleško brodovje poslano na pomoč skoro gotovo niti ne pride pred oblegano mesto. Celu prepričan sem, da smem skoro z gotovostjo reči, da prepredi osvojil kardinal s kakim velikim dogodkom odhod go. po la Buckinghamskega. Njegova Eminenca je najznanejši državnik preteklosti, sedanjosti in skoro gotovo tudi bodočnosti. On bi ugasil solnčno luč, če bi mu bila nadležna. Obvesti, moja ljuba sestričina, o teh srečo obetajočih poročilih tudi svoje sestro. Menim se je sanjalo, da je ta prokleti Anglež umorjen. Ne morem se spominjati, ali se je zgodilo to z mečem ali s strupom; samo tega sem si svest, da se mi je sanjalo

o njegovi smrti, in kakor veš, me moje sanje nikdar ne varajo. Bodi torej prepričana, da se kmalu vrnem v domovino.«

»Krasno!« vsklikne Athos. »Ti si kralj pesnikov, moj ljubi Aramis, ti govoriš kakor razodenje svetega Janeza in si resničen kakor evangelij. Zdaj je treba napisati na to pismo samo še naslov.«

»To je zelo lahko,« pravi Aramis.

Nato zloži pismo lepo skupaj in napiše:

»Gospodična Michon, šivilja v Toursu.«

Prijatelji se spogledajo in nasmelnejo: Aramis je uporabil zvijačo tudi do njih.

»Zdaj pač vidite, gospodje,« pravi Aramis, »da more nesti to pismo v Tours samo Bazin. Moja sestričina pozna samo Bazina in zaupa samo njemu. V roki drugega človeka bi vsa stvar izpodletela. Poleg tega je Bazin častilakomen in pameten. Bazin je čital zgodovino in ve, da je Sikst V. pasel svinje, predno je postal papež. Ker namerava postati z menoj vred služabnik cerkve, še ni obupal, da ne postane papež ali vsaj kardinal. Vidite torej, da se mož, ki ima pred seboj tak smoter, ne pusti ujeti, in če ga ujamejo, da postane rajne mučenik nego bi kaj izpovedal.«

»Prav, prav,« pravi d'Artagnan, »jaz rad pustim Bazina, toda pustite meni Plancheta. Milady ga je dala nekoč preteptati in vreči na cesto. Planchet ima dober spomin, in če le zasluči, da se more maščevati, vam jamčim, da se da preje usmrtiti, nego opusti maščevanje. Če so zadeve v Toursu tvoje, Aramis, tedaj so zadeve v Londonu moje. Prosim torej, da odberete Plancheta, ki je bil razun tega že z menoj v Londonu

in zna čisto pravično reči: »London, sir if you please in my master's d'Artagnan. Zato morete biti brez skrbi, da ospe v London in se srečno vrne.«

»V tem slučaju,« pravi Athos, »mora dobiti Planchet sedemsto frankov za pot v London in toliko za povratek, in Bazin tristo frankov za potovanje v Tours in toliko za povratek. Na ta način nam ostane še pet tisoč frankov. Od tega si vzamemo po tisoč frankov, da jih porabi vsak po poljubnosti, ostalih tisoč frankov pa se ne dotaknemo, ampak izročimo jih Aramisu, ki naj jih prihrani za izjemne slučaje ali skupno potrebo. Ali vam je prav tako?«

»Moj ljubi Athos,« pravi Aramis, »ti govoriš kakor Nestor, ki je bil, kakor ve vsakdo, najmodrejši izmed Grkov.«

»Torej je sklenjeno,« odvrne Athos: »Planchet in Bazin odpotujeta. Če uvažujem vse okoliščine, mi ni neljubo, da morem obdržati Grimanda pri sebi: navajen je mojih običajev, katerih se trdno držim. Že včerajšnji dan ga je moral vznemiriti, to potovanje bi ga umorilo.«

Nato pošljejo po Plancheta in mu dajo navodila; o stvari ga je obvestil že d'Artagnan, ki mu je govoril najprej o slavi, potem o denarju in končno o nevarnosti.

»Pismo hočem spraviti pod našive svoje suknje,« pravi Planchet, »in če mi je bode hotel kdo vzeti, je požrem.«

»Toda tedaj ne bodeš mogel izvršiti svoje naloge,« pravi d'Artagnan.

senca suhe modrosti in nezmotljivosti, to tudi vemo, — da bi i novostrujarji s pohvaljenim „nekim zdravim razumom“ ne mogli opravičeno grajati česa, kar se je zgodilo, tudi to more biti, ali vse to se ne opravičuje stališča „Slovenije“ z ozirom na slovenske stranke, — kajti glavno vprašanje tu je: ali so v nas pogoji za razvoj modernega enotnega svetovnega naziranja? In to so! Mi smo najnovodobnija stranka — pomlajenega liberalizma, ki je ohranil dobro starino ter se pomladil in osvežil z rezultati mnogoletne preskušnje in filozofičnega raziskavanja zadnjih let.

Torej pomlajenje, prememba, preosnova! Pa, saj vidimo doslej, da „stalna je le prememba“. Tok časa drvi naprej, in srečen tisti, ki ga dohaja. — Stari liberalizem je odigral, ali kako daleč pojde preosnova, — kdo to vé?

Ob boku liberalnega odpora proti reakcionarnim slepicem in izkoriščevalcem ljudskih mas se je pojavil — socializem, stranka se velike bodočnosti. Marxov filozofični sistem si je osvojil skoro na mah ogromne množice delavskih slojev vseh kategorij. Vsi dihamo pod težo tega svetovnega gibanja! Kako divno so donele revolucionarne teorije na ušesa milijonov in milijonov uses trpečih ljudskih mas! Stali smo pred družabno in gospodarsko revolucijo! — In kaj smo doživeli? V Marxizmu samem se vrši zdrava korektura; kar je bilo še pred kratkim prvo načelo (historični materializem), se umika milejšim oblikam, in toli proslavljena revolucionarna taktika se umika sicer tudi dovolj energičnim zahtevam in težnjam po temeljnih socialnih reformah. — Kako daleč pojde pričeta preosnova, kam privede socializem treznejša doba evolucije? Kdo to ve?!

Vara se grozno, kdor meni, da se vedno trajajoča kriza v socializmu uniči to gibanje, ali enako se varajo tisti, ki besedičijo, da je konec liberalizmu. Pomlajen, osvežen, očvrstel z naprednimi idejami se v mnogem približuje ostalim svobodoljubnim, po nekakem modernem preobratu hlepečim množicam, — in ni izključeno, da pride pred vsem do solidarnega boja proti skupnemu nasprotniku, prepustivši poznejši dobi konečno filozofsko definicijo enotnega svetovnega naziranja.

„Slovenijani“, pravi novostrujar, so nasprotniki klerikalizma ter za moderni svetovni nazor (gotovo enotni!), so za svobodo vede in umetnosti itd., ergo so, kakor sem rekel spredaj, že v strankarskem vrtincu ter morajo dosledno korakati po poti, katero jim kaže svobodna veda in znanost, torej... v socialističnih vrstah ali pa v vrstah pomlajenega liberalizma, v narodno-naprednih vrstah. — Toda ker je poleg modernega svetovnega naziranja narodnostno vprašanje še vedno in ostane gotovo še dolgo na prvem mestu programa resnično

slovenske stranke, tedaj tudi „Slovenijanom“ ni in ne sme biti težko odločiti se, kateri stranki se morajo pridružiti, ako hočejo biti dosledni in značajni. Druge izbire ni! Privesek „radikalno“ je pesek v očih... nerazsodnim mladim dušam, ali pa znak za pokvarjenih mladih značajev po vplivih, ki so žalostno spricalo za vso tako „neodvisnost od političnih strank“ ter za ono „samostojno in trezno misljenje“, ki se toliko šopiri v frazerstvu novostrujarja v „Edinosti“.

Kakošno stališče torej zavzemajo pravzaprav „Slovenijani“? Kaj so, kaj hočejo? — O tem pa v prihodnjem članku.

Dopisi.

Doberdoba. — G. nunc spet „niresuje“ („Soča“ št. 22.) in spet — pisateljuje („Gorica“ št. 22.)

Kako jalovi so nunčevi popravki in dopisi, so spoznali že lahko razsodni čitatelji sami. Mi hočemo za danes le naslednje pribiti.

G. nunc se skrbno ogiba faktov in jedra spornih vprašanj. Opisali smo natanjko žalostno povest o sv. mašah, podrobno smo orisali krvavo historijo o novem farovžu. Na naše dopise so se kmalu zabliskali v „Soci“ popravki in v „Gorici“ protidopisi. Vsak pameten človek si je začel misliti: aha, sedaj pobere g. nunc točko za točko „Socih“ izvajan, ovrže temeljito vsa njena očitavanja in postavi takó „Sočo“ in njene dopisnike na laž ter sebe in svojo čast povzdigne. A kaj smo videli na mesto tega? Nekaj jezuitsko-neumnega zavijanja in nekaj žalostnega, o j tako žalostnega besedčenja, ki je v nepristranskem čitatelju le še bolj potrdilo prepričanje o nunčevi krivdi. Le poglejmo n. pr. zadnji nunčev „popravek“. Tam čitamo doslovno: „Tudi ni res, da bi se mi bila fasija oklestila za onih 124 gld., res pa je, da tega zneska kot prostovoljnega in negotovega nisem privzel v fasijo.“

Torej fasija se mu ni „oklestila“ za 124 gld., pač pa on te svote „ni privzel“ v fasijo. S tem popravkom je g. nunc le potrdil od nas pribito dejstvo, da je vsled onih izpuščenih 124 gld. dosegel tim večje doplačilo iz verskega zaloga. Pa seveda, treba vsejedno nekaj „popraviti“, morda se bo kak neuk čitatelj vendar dal preslepiti.

Pisali smo dalje v „Soci“, da je ono doplačilo tudi vsled tega narastlo, ker so mu občinski starišine po dobroti naturalije nizko cenili. Sedaj pa nam pride naš g. nunc in „popravlja“: „res pa je... da nisem vlagal priziva (!) zaradi cenitve v naturalijah (!), ampak da bi bil pripoznan za samostojnega vikarja...“ Ta „popravek“ bi se bil prav lahko vrgel v koš, ker tega v „Soci“ sploh ni bilo pisano; vendar smo prav radi, da ga je „Soča“ priobčila, ker se s tem nunčev „popravljanje“ samo obsojal! Pribijmo tu dvoje faktov: prvič, nunc zavija in „po-

pravlja“ nekaj, kar se nikdar ni pisalo, drugič, da smo mu očitali, da bi se bil pravdal (ali kakor on pravi, priziv vlagal) z vlado zaradi cenitve v naturalijah (!). Gospod nunc je „Knajpovec“, rad ima parno kopelj, nekoč se je bil sparil, da ga je moral kapucinec nekaj tednov nadomestovati. Zdi se nam, da mu para tudi pri sestavljanju „popravkov“ preveč škoduje. zato mu prav od srca svetujemo mrzlo kopelj, mrzlo!

G. nunc „popravlja“ dalje: „ni res, da bi bil oznanjal: obzidajte mi vrte in bom maševal, res je marveč, da sem v cerkvi po naročilu starišinstva oznanil njega že prejštorjeni sklep, da se mi bodo vrtili obzidali“. Infamija! Torej, ljubi Doberdobi, naš g. nunc, Anton Bratina, ima tako drzno čelo, da javno zanikuje to, kar je na javnem in svetem prostoru nam vsem oznanjal! Povejmo mu tudi mi tu javno v obraz, da laže, laže, laže! Pa kako ponižen je postal naenkrat naš g. nunc: na leci nam oznanja samo starišinstvene sklepe. Kako srečni smo mi Doberdobi, ker nam g. nunc brezplačno opravlja posle občinskega sluge!

G. nunc zanikuje tudi to dejstvo, da bi bil hotel bivšega župana pridobiti za to, da bi se mu tudi po dobljeni pravdi z vlado plačevalo onih (negotovih in nezanesljivih!) 124 gld. Doličnik se živi in je pripravljen vsak čas to dejstvo s prisego potrditi.

Toda pozor! Prisega za našega nunca ne velja! Saj se v „Gorici“ norca dela iz nje. Dobro si to zapomnimo: naš nunc, katoliski duhovnik, krščanski mož iz prisega norce brije! Kaj moremo iz tega posneti? Dvojno: ali nima naš nunc nobene vere, ker prisego zasmehuje, ali pa je naše ljudstvo tako brezbožno, da prisego več ne spoštuje. Če bi vzeli drugo možnost za resnično, kar pa je pri znani vernosti našega ljudstva skoraj izključeno, tedaj pač bi težko bilo obstati našemu nuncu pred sodnim stolom, k r se je baš za njegovega „pastirjevanja“ ljudstvo tako pokvarilo...

G. nunc piše doslovno: Reagirati pa zoper kake surove in razžaljive besede od tacih ljudij, ki imajo vedno le prisego za dokaz svoje trditve — ne kaže — ker na ta način se more priti v „kajho“! Smejte se, ljudje božji, smejte se mladi in stari, veliki in majhni: naš nunc ne mara reagirati na surove in razžaljive besede, ker se boji „kajhe“! Razumemo, da je potemtakem veliko komedneje farizejsko pobožno zaviti oči in držati se starega gimnazijskega izreka: „če si zasramovan, potrpi, ker sramotilec bo, ako mu zasramovan ne odgovori, osramoten s tem, ko zasramuje“. Slaba tolažba, g. nunc, tako slaba, da Vam je ne zavidamo! Ei, poznamo Vas, g. nunc, in ne verujemo Vam, da bi nam naša „sramotnja“ kar tako krščanskim

načinom odpuščali. Pač pa smo prepričani, da se Vam že pred samo mislijo hlače tresajo, da bi se utegnila naša „sramotnja“ pred sodnim dvorom razpravljati.

Čudimo se, da ima naš g. nunc naenkrat tako dober spomin, ker se spominja celo starih grških izrekov iz gimnazije. Čudimo se zategadelj, ker se na one pogodbe glede sv. maš prav nič ne spominja. Le na eno se spominja, na najstarejšo iz l. 1885., ki govori zanj. Te pogodbe so krčevito oprijemlje kakor potapljačji se revne bilke. Na vse druge poznejše pogodbe, ki so ono staro stokrat razveljavile, se naš nunc ne spominja. Le tako bolj od daleč se dotika naš nunc v svojih „niresih“ in dopisih onih pogodb po l. 1885., priznavaje sicer, da so se neke tozadevne pogodbe sklepane, pri katerih pa starišinstvo baje n zadar ni izpolnjevalo njegovih posebnih pogojev. To je ves nunčev odgovor na celo žalostno historijo o sv. mašah, ki smo jo mi v „Soci“ jasno in precizno opisali. Zdi se mu opasno, pečati se podrobneje s to historijo, raje besediči o ljudeh, ki so „trmasti“ in trpe na „fiksni domisljajah“, katerim ni mogoče ničesar dokazati, ničesar „dopovedati“ itd. Na naš poziv, naj dobro varuje one zapisnike glede pogodb o sv. mašah, češ, da jih utegnemo še kedaj rabiti, odgovarja naš nunc, da jih ne bo objavjal, in sicer iz treh vzrokov; 1.) ker ve, da jih najbrže (!) imamo mi v prepisu; 2.) ker bi jih „Soča“ in „Primorec“ v koš vrgla; 3.) ker ve, da mu čitatelji „Gorice“ in „Primorskega lista“ — verujejo (!). Kdor more, naj se nunčevi modrosti smeje, a kdor se ne more smejeti, naj se pa zjoče nad njo!

G. nunc se čudi, da mi že v naprej onim zapisnikom verodostojnost odrekamo, češ, da utegnajo biti falzificirani. — Ubogi nunc je zelo naiven ali pa se samo naivnega dela. Mož, o katerem imamo dokaze, da ni nobeden pravi mož, ampak le fga-mož, da ne govori resnice, ampak da laže, da je v dveh slučajih (o enem smo v „Soci“ že govorili) občinski zapisnik falzificiral — takšen mož je sposoben, falzificirati tudi druge zapisnike. Zato torej, precastiti gospod nunc, takim zapisnikom in tajnikom ne gre nobena vera, zato torej proč z njimi, proč iz občinskih uradov s tajniki v črnih suknjah, ki kot kruti vampirji ljudstvu srčne moči sesajo, izrabljaje pri tem svojo duhovsko in posvelno moč ter izkoriščevaje ljudsko neizobraženost.

Podbrdo, 30. marca 1904. — Vkljub strastni agitaciji in teroriziranju kmetskih volilcev od znane stranke so končale letošnje občinske volitve za narodno-napredno stranko popolnoma ugodno, da si bolje ni bilo pričakovati!

Zupanom je bil z večino 4 glasov izvoljen g. J. Golob, posestnik v Oblokah, mož stare korenine, pa odločen pristaš nar-

(Dalje v prilogi.)

»Dajte mi za danes zvečer prepis tega pisma, da se ga naučim na pamet.«

D'Artagnan pogleda svoje prijatelje, kakor bi jim hotel reči:

»Torej, kaj sem vam obljubil!«

Nato se obrne k Planchetu in nadaljuje:

»Osem dnij imaš časa, da prideš k lordu Winterju, in potem zopet osem dnij, da se vrneš, torej skupaj šestnajst dnij. Če šestnajsti dan — šteto od tvojega odhoda — nisi zvečer ob osmih tukaj, ne dobiš nikakega denarja, in če bi bilo tudi samo pet minut čez osem.«

»Gospod,« pravi Planchet, »kupite mi torej uro.«

»Vzemi tole,« pravi Athos ter mu da svojo z brezskrbno radodarnostjo, »in bodi vrl dečko. Pomni samo jedno: če bodeš blebetal in kvasil okoli, postaneš kriv tega, da tvoj gospod, ki ti tako mnogo zaupa, da nam je jamčil za te, izgubi glavo. Pomisli pa tudi, če se pripeti d'Artagnanu po tvoji krivdi kaka nesreča, da te poiščem kjerkoli, in sicer samo za to, da bi razparam trebuk.«

»Ah, gospod,« pravi Planchet, ki se mu je zdela taka slutnja poniževalna in je ga prestrašil zlasti mušketirjev mirni obraz.

»Pomni,« pravi Porthos, vrteč svoje velike oči, »da te jaz živega oderem.«

»Ah, gospod!«

»In pomni,« pravi zdaj Aramis s svojim sladkim in melodičnim glasom, »da te jaz spečem na žrjavici kakor divjak!«

»Ah, gospod!«

In Planchet prične jokati, toda ne upamo se soditi z gotovostjo, ali iz strahu ali ker je bil tako ginjen, videč tako tesno vez štirih prijateljev.

D'Artagnan ga prime za roko in objame.

»Vidiš, Planchet,« pravi, »ti gospodje ti pravijo vse to iz ljubezni do mene, toda v resnici te imajo radi.«

»Ah, gospod,« reče Planchet, »ali izvršim svojo nalogo, ali pa me razrežejo na štiri dele; toda če me tudi razrežejo na štiri dele, bodite prepričani, da nobeden izmed njih ne bode govoril.«

Nato določijo, da odide Planchet jutri zjutraj ob osmih, da se nauči po noči, kakor je rekel, še pismo na izust. Po tej narečbi je pridobil ravno dvanajst ur; vrniti se je imel šestnajsti dan ob osmih zvečer.

Prihodnje jutro, baš ko hoče zajahati konja, ga d'Artagnan, čuteč, v dnu svojega srca ljubezen do vojvode, kar je bila njegova slaba lastnost, pokliče na stran.

»Čuj,« mu reče, »ko izročiš lordu Winterju to pismo in je on prečita, mu reci: »Pazite na Njegovo Milost, lorda Buckinghama, kajti namerava se ga umoriti.« Toda vidiš, Planchet, ta stvar je tako resna in tako važna, da si niti ne upam priznati svojim prijateljem, da sem ti zaupal to skrivnost, in napisati bi je ne hotel za nikako ceno.«

»Bodite mirni, gospod,« pravi Planchet, »videli bodete, če je meni mogoče zaupati.«

In Planchet zajaha krasnega konja, ki ga je imel zapustiti dvajset ur od tod, da nadaljuje pot s pošto, ter oddirja. V srcu mu je bilo po trojni obljubi mušketirjev nekoliko tesno, sicer pa je imel o svetu najboljše mnenje.

Bazin je odpotoval prihodnji dan zjutraj v Tours in rabil osem dnij, da je izvršil svojo nalogo.

Tekom celega časa odsotnosti svojih selov so štirje prijatelji večkrat napenjali oči, nos in ušesa, kar je razumevno samo ob sebi. Dneve so prebili s tem, da so lovili različne besede, opazovali kardinalovo ve-

denje in ugibali o prihajajočih kurirjih. Večkrat, ko jih je poklicalo kako nepričakovano povelje, se niso mogli zdržati, da bi ne pričeli trepetati. Poleg tega so morali paziti tudi na svojo lastno varnost; milady je bila pošast, ki ljudem, katerim se je prikazala le enkrat, ni pustila mirnega spanja.

V jutro osmega dne stopi Bazin, zdrav kakor je bil vedno in smehlja se po svoji navadi, med zjutrekom štirih prijateljev v krčmo hugenota in reče, kakor je bilo dogovorjeno:

»Gospod Aramis, prinašam vam odgovor vaše sestričine.«

Prijatelji se veselo spogledajo; del naloge je bil končan, vsekakor seveda krajši in lažji.

Aramis nehote zarudi ter vzame pismo, ki je bilo pisano okorno in neortografično.

»Moj Bog!« vsklikne smeje, »popolnoma obupam; ta uboga Michon ne bode nikdar pisala kakor gospod de Voiture.«

»Kaj naj pomeni ta uboga Michon, o kateri govorite?« vpraša Švicar, ki se je ob Bazinovem prihodu živahno pogovarjal s štirimi prijatelji.

»O moj Bog, manj nego nič,« pravi Aramis. »Uboga šivilja je, ki sem jo zelo ljubil ter jo prosil za nekaj vrstic v spomin iz njene roke.«

»Za Boga,« pravi Švicar, »če je kot dama tako velika kakor njena pisava, potem ste vredni, da se vas zavida, tovariš.«

Aramis prečita pismo ter je poda Athosu.

»Poglej vendar, kaj piše, Athos,« pravi.

Athos pogleda pismo in da bi ne vzbudil nikake sumnje, čita na glas:

»Bratranec!

»Moja sestra in jaz znava izborno razlagati sanje in sva zato v velikem strahu; kar pa se tiče tvojega,

Solnce se je bilo vzdignilo za dva, tri sežnje iznad razžarjenega obzorja, ko sem krenil od Markanovega Studenca. Iz hišnih dimnikov se je vijugal redek, modrikast dim, zvišal se vrh streh in se spajal z modrosivkastim vzduhom, ki se navadno po jutrih preliva v solnčni svetlobi nad smrekovim gozdom. Vse se je prebudilo, vse je oživilo, ali na vsem leži globoka, neizmerna tuga, spojena s težko, ledeno resnobo. Od nikoder se ne začuje pesem, kakor prve dni mojega detinstva. Planine moje, zakaj ste mi tako tužne!

Moč živcev, obraba in zopetna pridobitev.

Iz predavanja dr. Baumgartna iz Würshofna dne 26. svečana v Gorici.

Velikega pomena je boj za obstanek. V tem boju se družimo v organizacije, da si lažje pomagamo med sabo, da lažje koristimo drug drugemu pri dosegu svojega cilja. Pri tem delu pa ostane človek le sam, sam nase je navezan in le na svoje moči. Njegovih močij ne more nihče nadomestiti. Kaj je pa sploh moč? Poznamo mnogo močij: mehanično, parno, električno moč. Pri vsaki moči poznamo le njene učinke, nikdar pa njenega bistva. Močem pristevamo tudi živčno moč. Težavno jo je označiti in najbolj si človek pomaga s sledečo priprosto definicijo: živčna moč je zmožnost živčevja, da izvršimo kakoršnokoli opravilo. Ta moč mu daje sposobnost, da dela, misli in trpi. Ne moremo si misliti življenja brez teh močij, kakor tudi ne eksistence takih močij pri neživem bitju.

Vsak človek ima tvorno in trpežno živčno moč. Prva mu daje zmožnost, da dela in misli, druga se javlja v potrpežljivosti, bojazni in boleznih. Ako je prva močno razvita pri kakem človeku, tedaj dela in deluje pridno, izvršuje velike čine, si pridobi v poklicu ali stroki, katero si je izvolil, prvo mesto, bodisi kot vojskovodja, politik i. t. d. Pri trpežni živčni moči igra bolezen glavno ulogo. Ako kdo mirno prenaša hude muke, je skoraj isto, kot bi nosil težko breme na svojih ramenih.

Živčna moč se deli dalje v fizično in duševno moč. Prva je zelo razvita pri atletih, katere vidimo vzdigavati največje uteže, kateri imajo mišice liki jeklo trdne. Kako so si pa pridobili tako moč, in zakaj ne moremo mi vzdigavati in prenašati po areni velikanskega bika, kakor ga je prenašal svoje dni krotanski Milo pri grških olimpskih igrah? Vsak, kdor razpolaga čez svojo čudovito telesno moč, si jo je pridobil le z vztrajno vajo. Začel je z malim, končal z velikim. Milo je v svoji mladosti začel prenašati mladega telička. Teliček je rasel in ker ga je prenašal vsak dan, so tudi možu rastle moči, tako da je brezskrbno nosil že teleta, potem junčka, dokler si ni zadel bika na svoja ramena. S sistematično vsakdanjo vajo si je tako pomnožil skoraj neverjetno svoje telesne moči.

Duševna živčna moč se javlja pri učenju in se razteza med najprimitivnejšo radovednostjo do krone vseh živčnih močij, namreč do volje. Kakor vsaka živčna moč, je tudi ta individualno razvita, pri jednih bolj, pri drugih manj, odtod obširen delokrog jednih, utesnen pri drugih, ali pri uporabi teh svojih močij se lahko čuti vsakdo srečnega. Z učenjem se razvijajo navadno naravni talenti. Prvi pogoj so seveda dobri učitelji. Mnogi so, ki trdijo, da pada v sedanjem veku duševni nivo človeške družbe, pri tem navajo dekadentizem in secesijo na prvem mestu kot dokaz svoji trditvi. Toda dokler se bode človeštvo naučilo dobro pisati in brati ter si s tem odpiralo širše polje svojih omik in naobrazbi, je izključeno, da bi mogel pasti duševni nivo.

Duševna moč je vedno jedna in ista, različni so pa njeni izrazi in učinki. Radovednost je pri vseh jednaka tako pri malem otroku, ki hoče vse videti in opazovati, tako pri učenjaku, ki hoče poznati vsaki nerešeni stvari vzroke in temelje, ki hoče na vsako vprašanje temeljnih odgovorov in toliko časa stika in stika po knjigah, po naravi, dokler si jih ne dobi v svojo zadovoljnost. Volja pa je ona duševna moč, katera napravi šele, da je človek res človek, katera združuje živčne moči, bodisi telesne, bodisi duševne, v eno celoto, in katera ni navezana na telesno kvaliteto. Posamezni ljudje dosežejo le neko stopinjo v duševnem

razvoju, katero imenujemo lahko »duševno srednje gorovje«, preko čegar visokost se povzdigujejo le talenti, med tem ko gledajo ženiji kot gorski velikani na poprej omejneno gorovje. Talent je ona živčna moč, ki se nikoli ne more podedovati, ker so že lastniki njeni uporabili ponajveč vso na razpolago jim stoječo živčno moč. Nikdar nismo slišali o Mozartovih, Beethovnovih ali pa Goethe-vih potomcih, ki bi zavzemali isto prvo mesto kot očetje. Ženiji prihajajo le »pozamezno na svet. Oni imajo velikansko duševno moč v sebi, drvi jo čez drn in strn, ne oziraje se na desno ne na levo, pred sabo vidijo v daljavi svoj cilj, pot do njega jim je zarisana in naj vodi čez mrtva krvaveča trupla, oni hitijo naprej in dosežejo svoj cilj. Kruti in neusmiljeni so na svoji poti, pred njimi se trese svet, vsakdo jih gleda, jih občuduje, čudi se vsakemu njihovem činu — toda ne ljubi jih. Dva markantna vzgleda sta Napoleon in Bismark.

Zmožnosti za kako stvar, za kak poklic, se tudi podedujejo. Tako vidimo, da prehaja kaka obrt, kako podjetje z očeta na sina in ostaje pri potomcih morda celo stoletje. In to je tudi razumljivo. Oče je mizar, v svoji delavnici žaga in obla, med tem ko se igra tik njega mali sinček, posnema delo očetovo z desčicami, katere naj predstavljajo žago, oblič i. t. d. Največjo dednost opazujemo pa pri učiteljih.

Kako se obrabi živčna moč? Vzrokov je mnogo: preobilica duševnega in telesnega dela, neredno življenje, nezmerljivost v jedi in pijači, seksualni ekscesi, vsako umetno draženje živcev, kakor z alkoholom, čajem, kavo in močnimi dišavami. Kolikokrat opazujemo 24 letne mladeniče, ki izgledajo kakor starčki. In vse to je napravilo neredno življenje, nezmerljivost in spolni izgredi. Ali je v in o strup? Ne, ako ga zmerno uživamo. Bog je ustvaril trto, učil je Noeta stiskati grozdje, ni mu pa ukazal, nasrkati se vina, upijanil se je Noe sam. Popolna abstinenca je preliranost kake holne glave. Pač pa je strup kava in čaj. Kava ga hrani v sebi, imenuje se kofein in deluje le počasi, vsled česar se priporoča le prav malo uživanje kave. Dijak stoji pred skušnjo. Ker mu zmanjkuje časa, se mora vedno učiti, in da ne zaspi nad knjigami, da si ne pridobi novih močij s spanjem, pije črno kavo, mesto, da bi zapustil, če tudi le za malo časa, sobo, šel na prosto, razvedril se tu na svežem zraku in okrepljal svoje oči na novih predmetih. Isto je s čajem. Razburi živce na nekaj časa, prisiljeni so delovati, seveda je potem reakcija tem hujša. Kaj pa z dišavami in zabelami (Gewürze)? Kneipp sam je bil v Rimu svoj čas povabljen v neki zavod. Opazoval je gojence in čudil se je tem mladim, medlim in upalim obratom. Koj je spoznal vzrok temu. Imeli so navado, da so si grozno solili jedi, ker je bilo to takrat baje moderno v Italiji. Posvaril jih je in kmalo dobil poročilo od direktorja, da so vsi mladenči bolj zdravi, rdečih lic in polni življenja. Sosed tvoj bi se ti gotovo prav lepo zahvalil, ako bi mu stresel polno pest popra v oko. Ako ti pa kdo natrosi na jed polno popra, si mu še hvaležen, in vendar napravi poper isti učinek na želodčne sluznice, kakor na oko, z razločkom, da je oko v tem oziru občutljivejše, ker je najfinejši čut človeškega telesa. Proti plesu ne sme biti človek, toda človek naj pleše zjutraj, pa ne po noči. S čim naj si trati človek proste ure? Ako sedi ves dan sključen pri pisalnih mizah, tedaj ven v prosto naravo, na sprehod, da se mu osveži duh, da se iztegne sključeno telo, drugače pa čitavo; pri tej točki bodi opozorjeno občinstvu, naj ne bere vsakih stvarij, ki mu pridejo pod roke in ki ni uajajo drugega namena, kakor razburjati živce pri mladih, nerazsodnih ljudeh. (Take knjige so n. pr.: Ciganska sirota, Grofica beračica, Beračeve skrivnosti itd., pred katerimi svarimo vsakogar. Opomba uredništva.)

Ko si pa na ta ali oni način obrabil živčno moč, mora biti tvoja prva skrb, da si jo zopet pridobiš. V tem oziru je priporočati najprej mir, mir, in zopet mir. V spanju ne vplivajo več razne podobe na možgane, dovodni živci se odpočijejo in nabirajo si novih močij za drugi dan. Nadalje je rednost iz zmernost velik faktor za ohranitev oslabilih živcev. Prevelika raba vseh dišav, posebno soli in popra, katerega naj se le tam rabi, kjer raste, ne upliva ugodno na pridobitev živčne moči. In slednjič je omeniti še knajpanje, in sicer knajpanje z mrzlo

vodo, ker le ta daje moč in gorkoto. Z mrzlo vodo si utrdiš živce, si okrepiš telo, sicer polagoma, toda gotovo. Kneippova hidroterapija, obstoječa iz kopelji, polivanj, in sicer polivanj le nekaterih udov, ali pa celega telesa, potem nekatere rastline, (zdravilno moč mnogih prinesemo v »Knajpovcu«. Opom. ured.) telesne vaje itd. vse to ti pridobi in ohrani živčno moč, katero tako nujno rabiš v življenju.

Dr. Baumgartn je predaval nemški poldrugo uro. Dvorana je bila polna odličnega občinstva vseh stanov. Ob sklepu je zadonela po dvorani živahna pohvala in zahvala. — Umeje se, da je naše poročilce le nezaten odsev tega, kar je govornik povedal, ker nismo imeli stenografa. — Morda se nam posreči, da dobimo o tem predmetu razprave iz strokovnjaškega peresa.

Naša hrana.

Ako hočemo do dobra razpravljati o tem predmetu, moramo si odgovoriti na ta vprašanja:

- Zakaj zavživamo hrano?
- Kakšna bodi naša hrana?
- S čim naj se hranimo?
- Kdaj in kolikokrat naj se hranimo?
- Koliko naj zavžijemo?
- Kako naj se obnašamo pri jedi?

Naš organizem je podvržen vsled neprenehljivega duševnega in telesnega delovanja neprestani izpremembi, takozvani presnovi. Moč, katera tiči v krvi in od tu ohranja ves organizem, porabimo s časoma in jo moramo nadomestiti z novo. To obnovitev v krvi skritih snovij povzročuje hranitev.

Da pa doseže ta v popolni meri svoj namen, mora biti naša hrana najprej v resnici redilna, t. j. mora imeti vse one snovi, katere so bitstveni deli krvi. Redilna v najboljšem pomenu je pa le, ako jo zavžijemo v onem stanju, v katerem nam jo nudi narava. Kako naj bi bilo tudi drugače? Saj mi nimamo ničesar izpreminjati na naravi, pač pa hoče ona ustvarjati v nas izpremembo, prenovitev in oplemenitev s svojimi hranili. Tako je n. pr. sadje: jabolka, hruške, grozdje, češnje itd. v naravnem stanju zelo redilno. Naša itak slaba narava pa ni zmožna, da bi zavživala vedno surova hranila, vsled česar si pripravljamo jedila na ta način, da se raztvorjajo njihove snovi, katere se potem lažje prispajajo organizmu. Taka priprava je pri rastlinski hrani parenje, pri mesnati pečenje ali parenje, pri kruhu pečenje itd. Ni pa ravno pametno izkuhati hranila, ker se s tem sicer razkrojé hranilne snovi, ampak tudi deloma uničijo. Samo pri juhi se izločijo hranilni deli komaj po dolgem kuhanju; tu se namreč ne izgubi hranilna vrednost kakor pri kuhanju zelenjave. Torej potom primerne omehečanja hrane pomagamo svoji oslabei naravi; ni pa priporočati, jedila z ostrih ali močenjem (pajco) omehečavati in jih tako napraviti pikantnim po okusu; s tem namreč pridejo hranilne snovi združene z ostrili v kri, kjer škodujejo polagoma.

Ravno tako naj sa opusti umetna hranila, navadno z visokodonečimi imeni, kakor n. pr. Tropon, Sanatogen, ker morajo vrniti v človeškem telesu ono, kar je s silo zagrešila umetnost; zabranjujejo polagoma človeškemu telesu razvitje.

Ali naj je naša hrana bolj suha ali bolj tekoča? Zdrav človek, kateri ima torej dobre in zdatne sokove, more in mora uživati skoraj samo suho hrano, čim sušja, tem boljša; saj je namreč naloga teh sokov, da zagrabijo nasprotujočo jim, torej suho hrano, da ji izskajo hranilne snovi, in zelo neumno bi bilo, ako bi oslabil moč, nahajajočo se v sokovih, posebno ker imajo vsa hranila manj ali več mokrote v sebi. Toda celo oni, kateri ima slabe in nezdatne sokove, se lahko brez skrbi poslužuje le suhe hrane, samo izbrati si mora lahko prebavljivo, mora malo na enkrat, počasi in mirno jesti. Ako izpije še tu pa tam izven obeda malo mleka, sladke vode, doseže, da popolnoma izpolnijo njegovi sokovi svojo nalogo. Pri gotovih boleznih je suha hrana tako rekoč potreba in Kneipp priporoča n. pr. pri nečisti krvi surovo močno moko (Krafft-mehl). Glavno pravilo je in ostane: Suha

bodi naša hrana, in svoje slabe sokove moramo privaditi sčasoma na suho hrano, ne smemo jih še bolj poslabšati s tekočo hrano.

Sicer bi ne bilo ravno treba omeniti, da se ne sme zavžiti ne prevročih, ne premrzlih jedil, in vendar se greši tolikokrat proti tej resnici. Krčmarica je odgovorila nekoč gostu, ki se je pritožil, da je juha prevroča: »Bolje prevroča, kakor pa premrzla!« Je že dobro, ako ne bi bila v tem slučaju srednja pot najboljše pot. V neki drugi krčmi ista pesen: »Juha je pa res vroča«. Gospodinja na to: »Gotovo, saj se je kuhala na ognju!« Od tistega časa ni črtnil gost niti besedice več, pustil je, da so se jedila ohladila, ker pač ne more nihče zahtevati, da mu jih ohladi krčmar.

S čim naj se hranimo? Z vsem, kar prinaša naši naravi dobre hranilne snovi. Tu ni torej nikakih izjem. Človeški organizem je tako ustvarjen, da lahko sprejme vse, kar je količjak vrednega; ni pa potreba vsega uporabiti. Na deželi, kjer se razvija življenje zelo priprosto, enolično in mirno, je tudi potreba po raznovrstnosti in izpremembi v hrani zelo omejena. Edina jed, kakor krompir ali pa kaka močnata jed je večkrat glavna jed, ljudska jed, in ljudje so pri tem zdravi in zadovoljni. V mestu pa, kjer je splošna podoba življenja v najrazličnejših barvah bliščeča se in do najmanjših potez izdelana slika, je tudi potreba po raznovrstnosti in izbiri v hrani mnogo večja. Ta potreba je dobra, utemeljena, ne sme pa preiti v bolezen, se mora zadovoljiti s pridelki lastne dežele, dasi se s tem ne izključi popolnoma inozemskih pridevkov. Kako dobro je sadje n. pr. citróna!

Kaj pa z alkoholnimi pijačami? One niso toliko hranila kolikor dražila. Tu pa tam kozarec vina ali piva vspešduja presnovno, razveseli dušo, kdor pa popiva čez mero vsled udanosti do pijače, iz navade ali prisiljen (dijaški komersi itd.) so slabe posledice neizogibne.

Omeniti moramo, da se večkrat skriva v siljenju k pijači zdravo jedro; sloni namreč na ljudskih šegah in gostoljubnosti, noče zapeljati k nezmernosti, hoče le ojačiti našo prostost; na nas je ležeče, ali obremenimo svojo naravo preveč ali pa ne. Kdor se čuti prešibkega, da bi vpešno brzdal svoje strasti pri takih prilikah, naj se jih izogiblje.

Je-li voda hranilo? Ako vpliva pri zunanji rabi zdravilno, zakaj ne bi smela imeti hranilnih snovi? Zdravljenje in hranjenje slonita na eni in isti podlagi, na hranjenju močij. Znano je tudi, da ugaša voda žejo, naj jo rabimo znotraj ali zunaj n. pr. pri polukopelji. Žejo gasiti pa ni drugega kot hrano uživati.

Sedaj pa še besedo o mnenju vegetarijancev, katerim so želišča izključna hrana. Prvi trdijo: »Nimamo pravice, da ubivamo živali,« drugi: »Hvala za uživanje živalskih mrtvih trupel.« Prva trditev ima sicer nekaj resničnega na sebi. Pravice nad življenjem živalij nimamo v toliko kolikor jih ne smemo trpinčiti. Pravico, da uživamo meso, pa imamo. Kako razlagati ta spor? Samo s tem, da je človek opustil prostovoljno harmonijo s stvarjenjem in da ji je postal sovražen. Ker drugače ne bi bilo ubijanje živalij za nas muka, ne bi bila živalim smrt groza. Ker smo pa ostali gospodari živali in ker je njihovo meso redilno, smemo, da moramo ga tudi uživati, ne glede na to, da zamoremo kaj takega le potom boleznega ubijanja živalij. To je potrebno zlo, katero moramo skušati po zmožnosti s hitro smrtjo zmanjšati. Lahko pa uberemo srednjo pot s tem, da jemo meso zmešano z drugo hrano, da nam ni meso glavna pač pa stranska hrana. Tako pospešujemo tudi svoje zdravje, ker meso nima samo hranilnih, ampak tudi uničujoče snovi, katere izgubé svojo moč v družbi z drugo hrano. Dandanes je meso glavna hrana. V gostilnah n. pr. dobimo večkrat zraven malenkosti zelenjave, salate, krompirja itd. nerazmerno velik kos mesa. S tem postane meso bolj dražilo kot pa hranilo, posebno če je še potrošeno z različnimi dišavami, soljo in poprom, kar nam vzbuja le žejo in, česar ne moremo prezreti, postane obed mnogo dražji od nasprotnega razmerja. Torej mešana hrana, toda tako, da ne prevladuje meso! Mesa naj se še manj zavživa in naj se ga popolnoma opusti pri boleznih takih delov telesa, ki imajo nalogo, da razkrajajo meso, kakor

jetra, dalje pri nepravilni stolici, pri debelosti, pri razdražljivi nravi, pri škrofulozi, izpahkih, lišaju itd.

Kdaj in kolikokrat naj jemo? Samo takrat, ko nam naznanjuje lakota, da smo porabili prejšnjo količino hranilnih snovij, in da jih moramo nadomestiti z drugimi novimi. To se dogaja navadno trikrat na dan. 1. Zjutraj, ko se je človek s spanjem sicer okrepčal, pa vendar radi nikdar mirujočega delovanja svojega duha, katero je lahko celo med spanjem zelo živahno, izgubil moči, zahteva razmerno hrano, da začne dobre volje svoje delo. 2. Opoldne, ko je že precejšno dnevno delo končano, ko so moči izgubljene in ko si morajo drugih dobiti za ostalo delo. Tu je več hrane na mestu. 3. Zvečer, ko smo izvršili svoje delo, ko je naša narava utrujena, ko se želimo okrepčati in se pripravljamo na mirno in zdravo spanje. Ljudje, kateri imajo živahno presnovo radi teškega telesnega in duševnega dela, lahko prenašajo tudi male južine med zajuterkom, kosilom in večerjo. So pa tudi osebe, ki so skoraj vedno lačne, in to radi svoje bolezn. Te osebe smejo večkrat, pa tudi pri glavnih obedih le malo jesti, dokler se ne okrepé s primernim ravnanjem tako, da se lahko potem drže na trikratno obedovanje. Večkrat tiči ta bolezen v pomankanju določenega opravila in dela. Seveda je tudi telesna šibkost vzrok, katero moramo upoštevati, toda mnogokrat ugodno vpliva odvratanje misli na visoke cilje. Dijak, kateri je moral radi svojih slabih živcev opustiti svoje študije in potem živel brez določenega opravila, je mislil takorekoč samo na jed, ne radi nezmernosti, ampak ker je bil nehote primoran do takih mislij. Dogodilo se je, da je o počitnicah poučeval dva učenca po dve uri na dan. Ta pouk je tiral njegove misli na drugo pot in jed ni bilo več središče njegovega mišljenja. Ko je prenehal s poučevanjem, je postal zopet prejšnji jedec.

Obžalovanja vredni so oni, ki imajo leno in slabo presnovo tako, da nimajo nikdar prave lakote, ali pa da morajo jesti z mučno opreznostjo in izbiro. Pa nikar ne obupati! Utrjenje in pravo naravno življenje jih že privede, ako sloni ta bolezen le na šibkosti, do tega, da bodo s časoma vse jedli, kar se splošno rabi kot hranilo.

Koliko naj jemo vsakokrat? Kolikor je ravno potrebno, da si nadomestimo s presnovo porabljene moči z novimi. Kdor to mejo prestopi, je nenasiten ali pa bolan. Nenasitnik mora krepčati svojo voljo in svoje telo, da lahko gospoduje sebi; najprej voljo, ker tu leži temelj tega zla; pa tudi telo, katerega je do slabosti dovedla volja. Bolnik naj krepča najprej svoje telo; ker telo jeono, kar mu ukazuje v kljub najboljši volji več jesti kakor navadno. Pri tem naj seveda ne zaši svoje volje, da se upodobita telo in duša polagoma zopet v harmonično celoto. Mnogo jih je, prištevamo jih slabotnim ljudem, kateri menijo, da si postavijo z obilno in pri tem večkrat razdražljivo večerjo izvrstno podlago zdravemu spanju in dobremu juternjemu dnevu. Vztrajni poskus, zadovoljiti se s priprosto, tečno, nedražljivo hrano,

n. pr. močno juho s koščkom dobrega kruha, s sadjem, skuto itd. bi jim dokazalo, da se mirneje spi, da se počuti lažjega in vstrajnejšega drugo jutro.

Kako naj se obnašamo pri jedi? Misliiti moramo pri jedi, pa ne ravno globoko premišljevat, ampak pomisliti, da je mnogo odvisno od načina hranjenja. Počasi jesti, prezečiti dobro in s slinami premočiti vsak grizljaj, vse drugo se prepusti naravi, ki poskrbi nadaljno opravilo. Mirna, vesela zabava pri jedi vpliva gotovo ugodno.

Doslej je izšlo v zalogi
„Goriške Tiskarne A. Gabršček“
v Gorici
7 knjig „Denca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena K 1.—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žyvila ali moč domovinske ljubzni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena K 1.—
- III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kadar pridem z vojne!« — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke«. — Cena K 1:20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena K 1:20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena K 1:20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1:20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osvota. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1:20

»Vence slov. povestij« prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za pošlino.

➡ Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom. ➡

Na zahtevanje pošiljamo cenik naše književne zaloge.

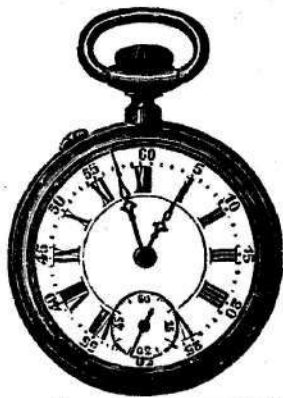

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z vošč kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, katerega pošilja zastonj in pošlino prave

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Mest št. 249. — (Česko).

Adolf Fey

v Gorici
na Travniku št. 14.

Velika zaloga
zlatih, srebrnih in
kovinskih ur, vseh
vrst nazidnih in
ur z nihalom, bu-
dilk itd. itd.

Bogata zaloga zla-
tih in srebrnih dra-
gotin. Zaloga vseh
optičnih predmetov

Za vsako uro se jamči 1 leto.

Zaščitna znamka: SIDRO.
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjaevih lekarn v Pragi
Spoznano kot lavrsko bol ublažujoče
mazilo; za ceno 80 h, kron 1:40 in 2 kroni
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdravilno
sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko s „SI-
DROM“ namreč, iz RICHTERJEVE
lekarnice in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevedena s to
zaščitno znamko.

Richterjaeva lekarna „pri zlatem levu“

v PRAGI, Elizabethgasse št. 5

Dobi se v lekarni

„Pri Zlatkarije“ Robert Kauter, Talmis.

Josip Rován - Gorica,

Rabatišče štev. 20 in 22.

Priporoča se gg. gostilničarjam in zasebnikom iz mesta in
dežele v svrhu cenj. naročil na izborno eksportno

marčno pivo

iz prve kranjske eksportne pivovarne in sladovne na par

T. Fröhlich na Vrhniki.

Pivo se dobi vedno sveže v sodčkih in steklenicah tudi v
podružni zalogi na **Goričici pri Rebku.**

Ob enem opozarja uljudno, da ima zalogo in zastopstvo valj-
nega mlina **W. Jochmann iz Ajdovščine.** Mlinski izdelki te domače
tvrde nadkrijujejo vsako ptujo konkurenco glede kakovosti. V za-
logi je razun bele moke raznih vrst tudi vedno pšeničen in turščen
zdrob (Gries) in drobni otrobi.

Peter Gatič

čevljarski mojster

v Gorici

vošči svojim cenjenim gg.
odjemalcem

veselo Veliko noč.

— Nasproti ljudskemu vrtu —

v dobro znani zalogi

Josipa Kocijančiča

se nahaja vedno pripravljena velika izbira vsakovrstnega obu-
vala vse lastnega izdelka.

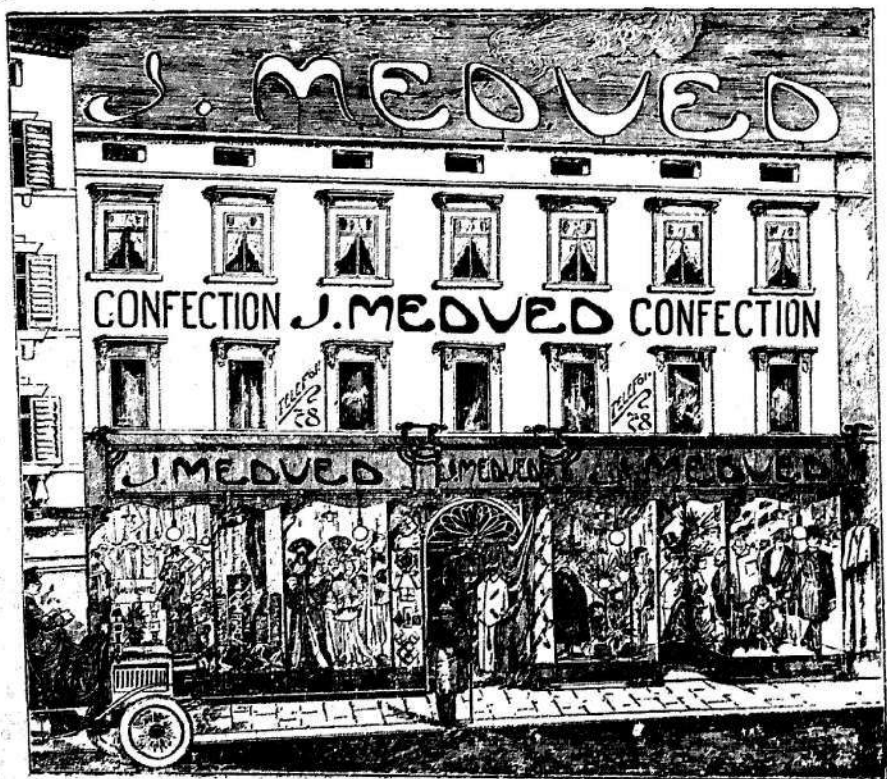
Sprejema se naročila po meri in katerekoli poprave čevljev.

Posebnost: elegantni čevlji črni in barvani, kakor tudi li-
čilo, mazilo in firnis za čistiti čevlje.

Gene zmerne.

Tekališče Josipa Verdi št. 25.

Tekališče Josipa Verdi št. 25.

Pred nabavo pomladne obleke

oglejte si velikansko zalogo izgo-
tavljenih oblek za gospode, gospe
in nedorasle. Jednako je na ogled
velikanska zaloga blaga v največji
izberi za naročila po meri pri

J. Medved

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 38.

Obzor „Slovenske Čitalnice“ v Dol. Vrtojbi naznanja tem potom, da je bil prisiljen odnesti veselico, katera se je imela vršiti na velikonočni ponedeljek, na drugi binkoštni praznik.

Dvorana, v kateri bi se imela vršiti nameravana veselica, ni se dovršena zidar-skih del.

Čebelarji, pozor! — Slovensko čebelar-sko društvo za Kranjsko, Štajersko, Pri-morsko in Korosko v Ljubljani je pričelo z novim letom izdajati 7. letnik „Slove-n-skega Čebelarja“. Ta list se odlikuje po vsestransko dobri in bogati vsebini in je edini slovenski strokovni list na polju čeba-larije. Moremo ga pri tej priliki čebelarjem najtopleje priporočati. Članom zgoraj navede-nega društva se pošilja list brezplačno. Udnina znaša 2 K na leto in naj se pošilja upravništvu „Slovenskega Čebelarja“ v Ljub-ljani. Na zahtevanje se pošljejo tudi posa-mezne številke na ogled. To društvo zavaruje tudi čebelarje svojih članov proti požaru, tatvini in škodi, ki jo povročijo čebele, če se pošlje poleg udnine še 30 vinarjev zavarovainine in natančen popis čebelarje in njene vrednosti.

40.000 kron znaša glavni dobitek srečk za gorka založista. Opozorjamo, da bode srečkanje nepreklicno 23. aprila 1904.

Napačno prebavljanje je vzrok mnogih bolezni. — Stalno uravno prebavila uredi uporaba izvrstnega zdravila Rosa balzama za zelodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Isti se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat! 1

Razgled po svetu.

Cesar v Opatiji. — Cesar pride v Opatijo na obisk švedskega kralja v torek dne 5. t. m. Za sprejem se delajo velike priprave. Stanoval bo cesar v hotelu „Ste-fanija“. Na predvečer bo v Opatiji in na Voloskem splošna razsvetljava. Tujcev je v Opatiji vse polno, cesarjev prihod pa jih privlači gotovo še jako mnogo.

Rekrutni zakon. — „Wiener Zeitung“ je objavila na podlagi § 14. izdano cesarsko naredbo, s katero se uveljavlja rekrutni zakon za l. 1904. To je prvič, da je Köber rekrutni zakon uveljavil s § 14.

Trgovinske pogodbe s Italijo. — Na Dunaju se mudi laški senator Miraglia, ki konferira že več dni z načelnikom zunanjega ministerstva. Gre pri tem v prvi vrsti za vinsko klavzulo. Senator zastopa mnenje, da ima trgovinska pogodba za Italijo vrednost le tedaj, ako dobe laška vina pri carini prednost.

Shod političnega društva „Edinost“ pri Sv. Ivanu v Trstu. — Ta shod se je vršil v nedeljo ter bil jako dobro obiskan. Govorilo se je o vprašanju laškega vseučil-lišča ter o laško-slovanskem sporazumljenju. Govorili so Mandič, Rytář, Kopač in Lin-hart, dr. Trinajstić. Končno so sprejeli tako-le izjavo: „Slovenci in Hrvatje iz Trsta in Istre, zbrani na javnem shodu dne 27. marca v Sv. Ivanu pri Trstu, izražajo svoje pri-

Kmalu je utihnil pogovor; smeh pro-vzročen radi naivnosti bele Lilije je utrudil vse cvetlice. Kraljica-Vrtnica se je vzdignila, Solnčnica, njena glasnica, je obrnila svojo glavo proti vzhodu, vse je gledalo tja, kjer se je vzdigovalo so... toda opisati moram še prej pogovor med ptici na drugi strani vrta.

Vrabček, teoretično-sivi Vrabček, je skakljaj po gredicah. Jezilo ga je, da je tako zgodaj vstal, jezilo ga je, da ga postavljajo učitelji za vzgled svojim učencem, češ, on zna že na strehi, oni pa še ne. Kako more biti to, da mora vse znati in vedeti! Že v državnem zboru se je govorilo, da vedo že vrabci na strehi, kako potrebno je slovensko vseučilišče v Ljubljani. In pri tem je prišla Vrabcu imenitna ideja: on vé torej več od Körberja in naučnega ministra. Izpremenil je svojo skakljanje v majestetično korakanje.

„No, no, ali ga vidiš, kakor novope-čeni rekrut na Rojcah se mi zdiš!“ pravi vi-tški Petelin, ki je malo prej zapustil dvo-rišče in svoj harem, da nekoliko poflozofira v prosti naravi.

„Kaj pa ti veš o politiki! Jaz hodim, kakor sam hočem, in da boš vedel, jaz sto-pam lahko in z vso pravico ministerski“ in jezno ga pogleda razjarjeni Vrabček.

„Pomisli vendar nekoliko na pomen danšnjega dne in ne prepirajta se tako

srčne simpatije do bratekega ruskega naroda. Ter vroče željo za sijajno zmago ruskega orožja proti Japoncem.“

Resolucija, ki je bila na shodu eno-glasno vsprejeta, se glasi: Na javnem shodu, sklicanem od političnega društva „Edinost“ na 27. marca 1904. v Sv. Ivanu pri Trstu zbrani Slovenci in Hrvatje iz mesta, okolice in Istre, sveto si vzame nalogo, ki jo ima Primorsko za ves jugoslovanski narod, po-zdravljajo sicer s simpatijo poskuse za spravo Slovanov in Italijanov, izjavljajo pa, da mora biti predpogoj vsakemu poskusu pri-bliževanja brezpogojno, odkrito in dejansko priznanje popolne narodne in politične ena-kopravnosti obeh narodnosti na Primorskem, vsled česar zahtevajo, da se v prvi vrsti uredi skoraj popolnoma zanemarjeno solstvo, zlasti v Trstu, Gorici in Istri, tako da bode tudi slovanski narodnosti dana možnost, da vzgaja svojo mladino na ljud-skih in srednjih solah v materinem jeziku, in pozivajo naposled slovanske poslance, naj privole v ustanovljenje vseučilišča, ozi-roma ene fakultete v Trstu, le pod pogojem, da bode isto utrakvistično in da dajo Ita-lijani dovoljno garancijo za to, da se prej omenjena popolna enakopravnost v praksi tudi res izvede.

Prazniki češnjevih cvetov na Ja-ponskem. — Ko potijo češnjevi cveti v Šba-parku pri Tokiju, zatejajo se narodni prazniki na Japonskem. Vse vre v „vzhodno glavno mesto“, vlaki so prepolni, rikso (vo-zovi, pred kojimi so vpreženi žilavi, v krila oblečeni kuruma-japonci) drdrajajo proti parku, proti češnjevim gozdovom. Visoko in nizko, staro in mlado seta pod nežno rdečimicvet-kami češnjevih vej. Drugi dan se pa prične mijako-odori-ples v Kiotu, „zahodnem glav-nem mestu“ Japonske. V dvorani gledišča, ki je le en mesec v letu odprto in sicer le za vprizoritev tega plesa, postrežejo mladenke odlične goste s pozdravnim čajem. V časo stavijo nekoliko čaja, oblijejo ga z vrelo vodo in ga nudijo z okroglo pogačico. Na desn in levi strani odra igrajo druge mladenke, in sicer deset na desni kitare, deset na levi bobne (suzumis in taikos). Najprej je godba nežna in tiha, pozneje pa postaja večja in večja in na odru se prikažejo — plesalke. Obračajo se na levo in desno, dvigujejo roke dostojno in mirno, precizno po taktu igrajo-čega damskega orkestra. Obleka jim je okin-čana s češnjevimi cveti, v rokah sučejo cve-toče češnjeve veje, in ko dosežejo izgralke zadnjo moč v glasu in instrumentih, je tudi ples končan.

V Tokiju se ne vrste palače za pa-lače, kakor bi si kdo mislil. Grozno se za-cudi, kdor vidi nepregledno množico sivih, malih barak, katere so dom večini prebi-valstva. Večkrat se pojavijo tu veliki požari, katere imenujejo „tokijske cvetlice“, in uni-čijo te barake, posebno ker so lesene, in to radi neprestane nevarnosti pred potresom, kateri večkrat divja z neznansko silo po ja-ponskih otokih.

Hrvatski realisti proti klerika-lizmu. — Mlada stranka realistov se je ogle-sila proti klerikalnim nakanam v Hrvatski, o

zgodaj* pomirjuje s sladkim glasom drobna Senica.

„Jaz ne rabim posredovateljev, najmanj pa kako pomirljivo svetovalko,“ in Vrabec se kar peni od jeze.

„Dobro jutro, dragi tovariši! Oprostite, da se pridružim vaši cenjeni družbi. Ravno kar sem ušel iz kletke, ko sem že skoraj leto dni prepeval „Ujetega ptička tožbo“, oglašil se rumeni Kanarček prikloni se do tal, ker je poznal oliko, saj je bil v gosposki hiši dovolj časa.

Toda Kanarček je zaman čakal od-zdrava. „V taki družbi, kjer imajo tudi ru-meni „Mongolci“ svoj prostor nočem biti,“ in vzdignil se je nagajivi Škrjanček visoko v zrak. —

„Kako je to? Mongolec! Mongolec!“ vse vprije vprek in zmerja Kanarčka, kateri jim zabrusi v kljun psovko: „Čuki ste in kalini!“

„Kdo je čuk?“ S tresočim se kikeri-tanjem vpraša Petelin Kanarčka. „Zahtevam, da koj prekličeš svoje razzaljive besede!“

„Ne prekličem!“ in že je boj liki ru-sko-japonska vojna. S Kanarčkom je potegnil tudi angleški Kos, ker je čutil nekako sorod-stvo do japonskega Kanarčka, saj mu je bil kljun rumen. Pomagala pa sta mu razven Kosa časnikarska Raca, ki je priletela iz

katerih smo govorili zadnjič. Izdala je pro-test proti nameravani klerikalni stranki pa tudi proti nameravanemu klerikalnemu dnevniku.

Obuvalo Japoncev je zelo priprosto: slamnate copate in leseni čevlji. Oba imata le podplat, kateri je pritrjen z jermeni ali pasovi čez gleženj. Slamnate copate so zelo komodne in praktične, med tem ko ožek-čijo lesene sandale hojo radi svoje debelosti, dasi varujejo pred cestnim blatom bolj nego prve. Imajo tudi do prednost, da ne škodu-jejo nogi kakor naši čevlji, vsled česar se lahko ponasajo vsi Japonci z zdravo nogo, katera je večkrat tako razvita, da nadome-stuje celo rokodelcu takorekoč tretjo roko; palec na nji je namreč zelo prost in gibljiv. Japonske žene in deklice drže z njim blago pri šivanju. Doma ne nosijo Japonci obu-vala. Slamnate in lesene sandale odlože pred durmi, in po čednem stanovanju hodijo v nogavicah, katere segajo le nekoliko čez gla-ženj, in v katerih je poseben predalček za palec. Seveda se poslužuje takega starodav-nega obuvala le priprosto ljudstvo, ker v Mikadovi državi se že sirijo evropejski skorn-ji. Vojak jih mora nositi, in premožnejši sloji rabijo zraven evropejske obleke le ev-ropejske skornje. Zadovoljnost mnogih si lahko predstavljamo, ako pridejo po kakem večeru domov in se lahko odpoče v prostor-nih nogavicah.

Issellilo in Nemčije se je v lanskem letu 36.310 podanikov, in sicer iz nemskih luk od teh 27.614. Tujcev se je izselilo iz nemskih luk 268.227.

Ponarejeni bankovci. — Ne le v Italiji, tudi na Češkem na saksonski meji, v Pragi in po drugih mestih so krožili ponare-jejeni bankovci po 10 K. Sedaj so pršli na sled ponarejalcem. Prijeli so nekega Kösslerja, ki je bil fotograf, ter njegove pomočnike. Bankovce so delali fotografiskim potom. Na-rejeni so bili tako dobro, da jih je bilo težko ločiti od pravih. Pri Kösslerju so našli po-narejenih bankovcev za 12.000 K.

Proti kitajskim delavcem. — V Londonu je bil velik ljudski shod, katerega se je udeležilo okoli 70.000 ljudi. Na shodu so protestirali proti temu, da se jemlje za delo v minah v južni Afriki skoro le kitajske delavce ter se odvrča belokožce. Govori so se sukali okoli tega, da ali je Anglija za to žrtvovala 25.000 ljudi in 250 milijonov fun-tov sterlingov v vojni v južni Afriki, da mi-lionarji odganjajo bele dele ce ter jih nado-meščajo s cenenimi kitajskimi sužnji. Tem milijonarjem so nadeli ime: Benjamin Slepárovic.

Ustavljeno sprejemanje blaga za Bosno. — Bosenske železnice so ustavile sprejemanje blaga do 12. t. m., vsled česar so tudi državne železnice do tega časa vsta-vile tako sprejemanje. Vzrok „vojaski nameni“.

Deseterno delo na Francoskem. S teko-čim mesecem je stopil v veljavo na Francoskem Mollerand-Coliandov zakon, po katerem se določa deset ur dela v tovarnah, v katerih delajo le ženske ali poleg moških tudi žen-ske, in mladi delavci pod 18. letom.

bliznjega ribnjaka, in korejski Palček. Vme-šavala se je v boj tudi haagenska Golobitica z oljko v kljunu, toda opraviti ni mogla ni-česar. Vojna se je nadaljevala, dokler se ni zapodilo rumenega Kanarčka preko vrtno ograje.

Osahna Brinjevka — domisljevala si je namreč, da je njena kri svetovnoznani Cvekov Brinjevec iz Kamnika — se oglašil s svojim čudnim glasom: „Kaj pa sedaj? Časa imamo še dvajset minut do solnčnega vzhoda. Po-govarjajmo se o novici, katero sem slišala včeraj, da misli graditi mestna občina na tem mestu slovensko mestno solo. Ako se to zgodi, morajo izostati naši prekrasni sestanki ob zori na tem mestu.“

„Ne boj se, draga Brinjevka!“ jo te-lazi z važnim obrazom Vrabček „Mi, kateri skakljamo po strehah, vemo marsikaj. Prvič ni primeren ta prostor za Katinelijevo vo-jajnico recte slov. mestno solo, drugič se pa bodo shajali na tem-le prostoru celo naši potomci v petdesetem členu, in naj še tako resno meni mestni nastop z ustanovitvijo slov. sole. Mi vemo in znamo mnogo! Mi vsi, ki hodimo po strehah, vemo, s čim se bavijo sedaj v mestnem svetu. Ogromno delo jih čaka! Par ulic morajo prekrstiti. Trav-nik postane: Piazza Dante Allighieri, Gospo-ska ulica: Via Mrzlek, Rabatišče pa: Via Hubelj, s tem namreč pridejo po najkrajši

Bogastro jezuitov. — Pokojni mi-nister Miquel je cenil premoženje jezuitov na 20 milijard. Bodisi da je ta svota neko-liko prevelika ali premajhna, gotovo je le toliko, da ima jezuitski red samo v mestu Metz hiš in zemljišč za 20 milijonov mark. Pred izgonom so imeli jezuiti v teh svojih hišah razne učne zavode in celo svojo bo-goslovnico. Odkar pa so se morali jezuiti na Nemškem umakniti iz javnega „delo-vanja“, oddali so svoje hiše in zemljišča dr-žavi in zasebnikom v najem. Država ima samo v eni hiši učiteljišče in intendanco 16 voja, tako veliko je to poslopje.

Župnika pregnali. — V Viglione pri Pizi je župnikoval neki Nardi, katerega paje inkvizicijska sodnija odstavila ter mu ukazala zapustiti župnijo. Ali Nardi se za to ni zmenil in imel je tudi ljudi, ki so mu stali na strani. Slednjič pa se je obrnil Vatikan za pomoč do vlade, in ta je poslala v vas tri kompanije pešcev in nekaj redarjev, ki so župnika pregnali.

Uvedba kazni s palico. — Danska spodnja zbornica je sprejela po viharni de-bati s 54 proti 50 glasovom kaznen s palico za hudodelce iz navade. Doseči se je moglo to le tako, da so glasovali za predlogo tudi 4 ministri.

Zaprtil so odvetnika dr. pl. Orłowskega, ker je osleparil dva odvetnika in razne stranke za znatne svote. Prijeli so ga v Varšavi.

Morski kit — žrtov mine. — Iz Vla-divostoka javljajo: V posjetskem zalivu je bilo čuti te dni močno eksplozijo na morju. Nikdo si ni vedel tolmatiti razloga tej eksploziji, dokler niso valovi privlivali v zaliv velikanskega morskega kita. Žival je gotovo zadela ob eno položenih min, ki je valed tega eksplodirala in usmrtila morskega go-rončasa.

Harbin je rusko mesto na vstoku, se-zidano v treh letih. Leta 1900. je bila na onem kraju, kjer danes stoji Harbin, še skoraj popolnoma zapuščena ravnina. Ruska želez-niska direkcija je sklenila, da se zgradi me-sto na desnem bregu reke Sungari. Mesto se je torej zgradilo. „Veliki mojster“ vzhodno-kitajske železnice, polkovnik Korvat, ki je poleg cesarskega namestnika Aleksejeva pravi vladar v Mandžuriji, je poklical k sebi inženirje, pogledal ondotno okolico — in v malo dneh je bil izgotovljen načrt za to moderno mesto.

Vojna med Rusi in Japonci.

Ruski vojaki na bojišču.

Vojno ministerstvo je državni svet uradno obvestilo, da je v teku enega meseca došlo po sibirski železnici 100.000 vojakov v Mandžurijo. Železnica je torej transportirala približno 3300 vojakov vsak dan. Mini-sterstvo naglašja, da se transport na sibirski železnici razvija popolnoma normalno in v redu.

Ruslja naroča nove topove.

V petek je naročala ruska vlada, kakor se javlja iz Berolina, v Kruppovi tovarni v Esnu 56 oklopnih topov, ki se imajo v naj-

poti v Gorici do Mrzleka in Hubelja. Ali ti ne imponiram, dragi Slavček! Tako lirično se držiš, kakor da bi stal za model pesniku-jočemu fantku, ki gati Tebe, luno in svojo ljubico v no stópah, rimah, verzih in duhu omejen sonet.“

„Danes govoriš pa zelo zafkrjujoče!“ zasepeče pevec-Slavec „Najbrže si izvedel iz knjige g. Ludovika Schivitz pl. Schivitzhoffna: Plemstvo iz matrik grofije gorisko-gradišcan-ske, da je zivela pred 200 leti in še prej v Gorici plemenita rodbina Grabcev. Kaj ne, to te je danes tako navdušilo!“

„Pozor, tovariši!“ Škrjanček je preletel zopet na zemljo iz višav. „Da ne bode te tr-dili, da ničesar ne znam, hočem s svojim petjem poklicati zarko solnce, in videli bo-dete, kako me bode ubogalo.“

Vzletel je v zrak. Pticki so se pomirili na vrtnu. Tihota je nastala med njimi. Zdajci se začuje visoko pod nebom zvrzolenje Škr-jančkovo, na vzhodu se prikaže zlato solnce, in Slavček mu je poslal pozdrav tako mil, krasan in nežen, da je celo „pl.“ Vrabček parkrat zadovoljno pokimal z glavo in ga prosil odpustanja radi razzaljenja.

Zadrhtela je narava, ker vstalo je živ-ljenje in veselje.....

Pticky so se razpršili, in kmalu je sa-meval vrt.

krajšem času dogotoviti. Zadnji termin za izročitev topov je določen za šest mesecev. Topovi se bodo sproti pošiljali na Rusko in od tamkaj naravnost na bojišče.

Torpedovka „Silni“.

Zadnje smo zeporočili novem napadu Japoncev na Port Artur ter povedali, kako hrabro se je obnašala torpedovka „Silni“. Posebej se pa moramo omeniti, da je japonski naklep onemogočila ena sama ruska torpedovka, katera se ni ustrašila boja s šestimi japonskimi torpednimi ladjami. Torpedovka „Silni“, kateri je poveljal poročnik Krzinski, je izvršila tak junški čin, ki bo brez dvoma zapisan z zlatimi črkami v naših rusko-japonske vojne. „Silni“ je sel sam v boj proti šestkratni premoči in navzlic temu si junaško izvojeval sijajno zmago. Vsa posadka „Silnega“ se je borila heroično, neustrašno kakor levi so nastopali ruski pomorščaki in s svojim heroizmom prekrizali vse japonske naklepe. Nič manj kakor dvajset teh hrabrih junakov je umrlo slavno smrt za domovino, a pa jih je bilo ranjenih!

Kakšno načrte imajo Japonci?

Glede vojnih japonskih načrtov na morju se poročila iz Londona, da je admiral Togo sklenil, da zavzame najpozneje meseca maja Port Artur. Ves nadaljni vojni operacijski načrt na morju in na kopnem je že sestavljen do zadnje poteze in nenavadnih presenečenj je treba pričakovati v najkrajšem času. Na izkrcevanje japonskih vojakov na kitajskem ozemlju v bližini mandžurske meje se sedaj še ne misli, vendar pa ni izključeno. Iz Seula pa se javlja, da se japonska armada z nenavadno hitrostjo pomika proti severu, dočim se baje Rusi vsepovsodi umičejo. — Vse te stvari se prav lepo čitajo, samo resnične pa niso, dokazujejo pa nam tudi, da Japonci močno bolehalo na megalomaniji!

Pri Čengdžu.

V ponedeljek se je izvršil pri Čengdžu prvi večji spopad na kopnem. Rusi so imeli 9 stotinj kozakov, okoli 1300 mož, Japonci pa 13 eskadronov, torej 2000 mož. Rusi so izvabili Japonce do boja. Ubiti so bili le trije kozaki, ranjenih pa je 12 kozakov in 5 oficirjev. Japonci so se hitro umaknili s precejšnjimi izgubami v utrdbe. Izgubili so, kakor je poročal general Mischenko, 144 mož: ubitih 40, ranjenih 100.

Po boju pri Čengdžu so Japonci prodrli 13 km daleč v severno Korejo, do Koaksana, ki leži na potu v Vidžu. Baza japonskih operacij je Pingjang. Inozemske časnike so Japonci odstranili. V Hangjenu so se Korejci uprli in je moralo tja oditi japonsko vojaštvo, da revolto zadusi. — Viceadmiral Makarov je vjete japonske branderje pregledal in je odredil, da se popravijo ter porabijo za službo v pristanu. Vrednost teh ladij se ceni na 1,300.000 jenov. — V arzenalu v Sasehu v Koreji se je v nedeljo iz neznanih vzrokov primerila eksplozija. 4 osebe so bile ubite, pet je ranjenih. — „Daily Mail“ trdi, da vlada v Koreji splošna anarhija.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Dalje.)

V svojem zadnjem poročilu sem primerjal podrobneje lesne tarife posameznih železnic z važnejšimi postajami za nalaganje ter konstatiral veliko razliko teh tarifov, ali nisem navedel končne posledice iz teh razlik, ker hočem prepustiti to predpravo bolj poklicanim možem nego je moja malenkost.

Ako se tarife primerja, je naravno, da se vpošteva tudi situacija železnice. Ali se ima železnica boriti z velikim deficitom v obratu, ali gre po težkem terenu ali skozi deželo, revno na produkciji itd., to so veličanska vprašanja, ki ne morejo ostati na višini tarifov brez vpliva.

Gospod dr. Franc Liharzik, c. kr. sekcijski šef v železniškem ministerstvu, je rekel na nekem svojem predavanju med drugim doslovno to-le: „Ta stavek je neovrgljiv, da je odvisno blagostanje transportnih zavodov neobhodno od blagostanja in razvitka trgovine in obrti v onih krajevinah, kjer izpolnjujejo transportni zavodi svoje funkcije.“ Ta stavek more pač vsakdo podpisati.

No, ali kako je z blagostanjem teh transportnih zavodov?

Nas tu v ajdovskem okraju more pred vsem zanimati le lokalna železnica Gorica-Ajdo vsčina, ki se nahaja v polnem obratu malo več nego leto.

Imam v rokah poročila o skupnih dohodkih različnih avstrijskih glavnih železnic, državnih železnic, lokalnih in privatnih za leto 1903. Da bi dobil za blagostanje Vipavske železnice neko merilo, sem sestavil primerljivo z 21 lok. železnicami, katere sem izbral iz dolgega seznama lokalnih železnic. Opomniti moram, da mi je bilo pred vsem za primer sosednih lokalnih železnic in v drugi vrsti za približno jednake dolgoti železnic ki se imajo primerjati. Ker pa sam goli dohodek kake železnice, pa naj bo še tako velik, nič ne pove, v tem omenjenem seznamu pa se ne dobi drugega nego dolgot železnice, iste skupne dohodke in dohodke prejšnjega leta, radi tega ima ta seznam le majhno vrednost.

Ker pa se nanaša vsako storjeno delo v glavnem na dva glavna elementa, namreč na uporabo moči in časa, tedaj ne pove goli dohodek še čisto nič. Radi tega sem se potrudil, da konstatujem tudi delo storjeno od 21 primerjevalnih lokalnih železnic, v kolikor so mi pristopni dati, pri čemur moram pripomniti, da številke niso absolutno natančne, ker k navadnim po voznom načrtu določenim vlakom prihajajo pogostoma vlaki za slučajne potrebe, zabavni vlaki, po drugi strani pa se tarifni kilometri od železniških prav mnogokrat razločujejo.

Primerjevalna tabela (katere priobčimo prihodnjic) razpada v 8 rubrik: imena lokalnih železnic, železniških kilometrov število, dohodek železnice v kronah za mesec december 1903., skupni dohodek železnice od 1. jan. do 31. dec. 1903., dohodek železnice, reduciran na kilometer in leto, število vlakov na teden po načrtu, prevoženi železniški kilometri na leto in dohodek prevoženega železniškega kilometra v kronah.

(Pride še.)

Književnost.

Hiša Marije Pomočnice. — Tako se imenuje nova povest slovečega našega pripovedovalca Ivana Cankarja. V njej slika življenje in trpljenje ubogih pohabljenih deklet v bolnišnici tako lepo, pretresujoče in naravno, kakor pač zna Cankar. Knjigo priporočamo. Stane broširan izvod 2 K, po pošti 2 K 10 v; elegantno vezan izvod 3 K 50 v, po pošti 3 K 70 v. Dobiva se v založbi L. Schwentnerja v Ljubljani.

Knjopovec. — Izšla je tretja številka tega ličnega zbornika, ki prinaša lepo vrsto razprav o zdravju, kako ga varovati, o boleznih, kako se jih braniti, ter drugih praktičnih člankov. — Ta list je po obliki lepši nego enak list drugih sosednjih narodov, po vsebini pa nič ne zaostaja. — Cena le K 2 na leto. — Naročnino je pošiljati na upravnništvo v Gorico.

Vsaka rodbina

usaj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Na prodaj je velika senožet

v obsegu približno 12 oralov, popolnoma arondirana, 1/2 ure odaljena od Ajdovščine.

Nadaljna pojasnila daje Ant. Poljšak, pos. Zapuže pri Ajdovščini.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

YDROVE ŽITNE KAVE.

Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

Ydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

Cigoj & Nemeč

veletržca z vini

v Gorici, Passaggio Edling št. 5,
Via Municipio 1 in 5.

Priporočata svojo zalogo izbor-
nih črnih in belih vin iz najboljših
isterskih, vipavskih in brisrkih
kletij. —

Prodajata od 56 l. naprej.

Hotel pri zlatem jelenu.

Velikonočno nedeljo in ponedeljek

bode na urtu

dopoldanski koncert

od 10 1/2 do 12 1/2 popoldne.

Svira vojaška godba.

Ustopenina prosta.

Na prodaj sta dva električna stroja: Dynamo,

s 400 Ampérami in 110 Volti iz tovarne
Ganz & Co. v Budimpešti. Stroja sta
le malo rabljena, kompletna in v najboljšem
stanu; oddasta se pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe na naslov:

Rud. Erber — Reka (Fiume.)

Naznanilo.

Naznanjam slavn. občinstvu v mestu
in na deželi da sem otvoril

ZALOGO PIVA

iz pivovarne Sorgendorf grofa Thurn
v Pliberku (Koroško).

Pivo je najbolje vrste.

Zaloga se nahaja v Gosposki ulici št. 6.

Ivan Petrič.

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blanci,
toči vedno naravna domača bela
in črna vina.

Kuhinja je preskrbljena vedno z
gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne.

Priporoča se svojim rojakom iz
mesta in z dežele za obilen obisk.

Andrej Fajt

pekovski mojster
v Gorici Via Teatro št. 5.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške
pince, potlice itd.

Velika
odlikovana
mizarska
delavnica

Franc Pavšič,

Gorica, na Šempeterski cesti št. 17.

Izdeluje vsakovrstna mizarska dela,
kupi orehova debela, prodaja orehove
trske (rimesse).

Priporoča se slavnemu občinstvu v
mesta in na deželi.

Zahvala.

Prav iskreno se zahvaljujem slavnim
zavarovalnici za življenju »Janus« na
Dunaju oziroma podružnici v Trstu
za tako hitro in točno izplačilo zava-
rovalne glavnice s pripadki po svoji
ranjki sestri Luciji Vallč, katera je
bila malo časa zavarovana.

Priporočam torej toplo vsakemu
to zavarovalnico ter hvaležno bilježim
Skrilje, dne 26. marca 1904.

Marija Kodrič.

Pavel Oboržil

sladčičar

priporoča svoje znane goriške pince,
ljubljske orehove in navadne goriške
potlice za velikonočne praznike.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštolja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venel. — Mlačno
knjižalec.

Mišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krojačarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 2 35-8

Gorica — Gorica
Klimatično zdravilišče.
Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brezovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Po tovarniških cenah
 razprodam radi pozne zimske sezone vse zaostalo zimsko blago kakor:

Za dame:
 Krasne okraske za obleke, trakove, svilo, zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumb, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:
 Raznovrstno belo in barvano perilo najboljše vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlatnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozorja
 prečistite dame, na svojo veliko zalogo obče priznano najboljših modercev vsake cene.

Za vsakega najbolje naložen denar posebno pa z ozirom na vedno dvigajoče se cene vsega volnenega in bombažastega blaga.

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravilo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles pušk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokoles jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar

v Gorici na Kornu št. 8.

Priporočata vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporočata se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Odlikovana kamnoseška delavnica

Ivana Čulot

kakor tudi zaloga nagrobnih spomenikov, marmornatih podob, fotografij v porcelani, raznih izdelkov za cerkve itd. se nahaja odslej v

ulici Sv. Antona št. 16

(blizu cerkve)

ne več na Kornu.

Ravnokar došlo:

Jopice za dame, obleke, obleke za dečke in deklice, perilo, razno vezenje, modereci, nosne rute, dežniki, ovratnice i. t. d.

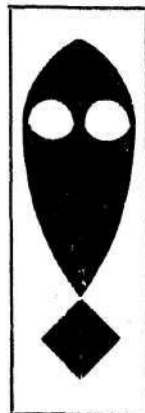
dunajska zaloga blaga

J. Felberbaum

tekališče Josipa Verdi št. 11.

(tik sadnega trga).

Specijaliteta: bluze, spodnja krila, predpasniki, čipke in ročna dela.

Edina slovenska
 kleparska delavnica

v Gorici

Karol Čufer

ulica Sv. Antona št. 1.

Se toplo priporočata slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za izdelovanje vseh kleparskih izdelkov, kakor čevlji za vodo, žlebe za postopja, kuhinjske priprave itd. Prevzame tudi vsako popravilo po zmernih cenah. Zagotavlja točno postrežbo in pošteno delo. Izdeluje tudi zlate napise za trgovine.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva

vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spiljetu ter Orientu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Žrebanje nepreklicno

23. aprila 1904.

Glavni dobitek

kron 40.000 kron

Srečke za gorka zatočišča
 à 1 Krono

Dobitke v blagu se ne izplačajo v gotovini.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojavnika daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
 Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder poštuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokolratne namene.

Vse stroje za poljedelstvo in vinoreje.

Brizgalnice za sadjno drevje z mešalom za mešanico iz bakra in apna tako, da se najedenkrat na dve čevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadjno drevje z natanjko namerjeno petrolmešanico, svetilnice na acetylen da se ulove leteči hrošči, hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje s diferencijalnim pritiskom,

stroje za drobljenje, stiskalnice,

čisto nove mline za grozdje,

novi priprave proti peronospori in za žveplanje,

sesalke za vino, čevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot

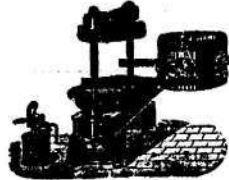
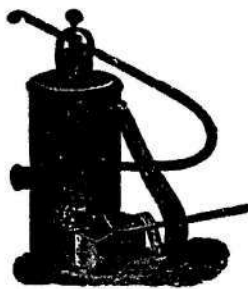
zbiralnike (trieure), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

Ig. Heller, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Cenilniki zastonj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Anton Pačenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporočata

pristan bala

in črna vina

izvjavskih,

ferianskih,

briskih, dal-

matinskih in

isterskih

vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Anton Krušič

trgovec in krojaški mojster v Gorici, ulica Gius. Verdi št. 33.

naznanja slavn. občinstvu, da je dobil ravnokar sveže angleško in avstrijsko blago raznih vrst v veliki izbiri za bližajočo se spomladno sezono.

Enako je dospela ravnokar velika izbira

gotovih oblek in površnikov

za pomladansko sezono.

Za izdelek iz lastnega blaga jamčim.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po pretoku petih let pravico do dividende.

